SFS 1980: 376

Utkom från trycket
den 16 juni 1980

Utlänningslag;

utfärdad den 5 juni 1980.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § I denna lag anges på vilka villkor utlänningar får resa in i och ut ur Sverige samt uppehålla sig och ha anställning här.

Ingen utlänning får tvingas att lämna Sverige i något annat fall eller på något annat sätt än lagen anger. Lagen skall tillämpas på ett sådant sätt att utlänningars frihet inte begränsas mer än vad som är nödvändigt i varje särskilt fall.

2 § Den kontroll över utlänningar som behövs för tillämpningen av denna lag utövas under ledning av statens invandrarverk. Kontrollen över utlänningar, som har anställningar som avser befattning på svenska fartyg i utrikes fart, utövas dock under ledning av arbetsmarknadsstyrelsen.

Rätt till asyl m. m.

3 § En flykting skall inte utan synnerliga skäl vägras fristad i Sverige, om han behöver sådant skydd.

Med flykting avses en utlänning som befinner sig utanför det land, i vilket han är medborgare, därför att han känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin religiösa eller politiska uppfattning och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av detta lands skydd. Som flykting skall även anses den som är statslös och som av samma skäl befinner sig utanför det land där han tidigare har haft sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit.

[1] Prop. 1979/80: 96, AU 27, rskr 378.

Med förföljelse avses sådan i andra stycket angiven förföljelse som riktar sig mot utlänningens liv eller frihet eller som annars är av svår beskaffenhet (politisk förföljelse).

4 § En flykting upphör att vara flykting, om han

1. av fri vilja på nytt använder sig av det lands skydd där han är medborgare,
2. efter att ha förlorat sitt medborgarskap av fri vilja förvärvar det på nytt,
3. förvärvar medborgarskap i ett nytt land och får det landets skydd,
4. av fri vilja återvänder för att bosätta sig i det land, som avses i 3 § andra stycket, eller
5. inte kan fortsätta att vägra använda sig av det lands skydd, där han är medborgare eller där han som statslös tidigare hade sin vistelseort, på grund av att de omständigheter, som medförde att han enligt 3 § var att anse som flykting, inte längre föreligger.

5 § Den som har övergett en krigsskådeplats eller som har flytt från sitt hemland för att undgå förestående krigstjänstgöring (krigsvägrare) skall inte utan särskilda skäl vägras rätt att vistas i Sverige, om han behöver skydd här.

6 § En utlänning, som inte är flykting men som ändå på grund av de politiska förhållandena i sitt hemland inte vill återvända dit och som kan åberopa tungt vägande omständigheter till stöd för detta, skall inte utan särskilda skäl vägras rätt att vistas i Sverige, om han behöver skydd här.

Pass och anmälningsskyldighet m. m.

7 § Utlänningar som kommer till Sverige eller uppehåller sig här skall ha pass, om regeringen har förordnat om detta. Regeringen föreskriver vilka legitimationshandlingar som får gälla som pass samt i vilka fall svenska myndigheter får utfärda pass för flyktingar eller andra utlänningar.

8 § Vid inresa eller utresa skall en utlänning visa upp sitt pass för polismyndigheten, om inte regeringen har föreskrivit annat. En utlänning skall vid inresa eller utresa även lämna de upplysningar som begärs av polismyndigheten.

En utlänning som vistas i Sverige är skyldig att efter kallelse av polismyndighet personligen inställa sig hos myndigheten och lämna upplysningar om sin vistelse här. Om han inte efterkommer kallelsen, får han hämtas. På begäran skall utlänningen även visa upp sitt pass för polismyndighet eller polisman.

För utredning i samband med inresa eller utresa eller kallelse enligt andra stycket får utlänningen kvarhållas, dock inte längre än som är nödvändigt och inte i något fall längre än sex timmar, om inte beslut har meddelats om förvar enligt 50 eller 52 §.

9 § Regeringen får utfärda föreskrifter om skyldighet att anmäla utlänningars vistelse och anställning i riket.

10 § Regeringen får föreskriva att utlänningar inte utan tillstånd får resa in i eller uppehålla sig i Sverige. Tillstånd ges som visering eller uppehållstillstånd. Av 26 § följer att även annat villkor kan ställas för rätt till inresa.

Visering

11 § Visering avser inresa och vistelse i riket under en viss tid. Visering en får förenas med sådana förbehåll och föreskrifter som behövs med hänsyn till inresans syfte och övriga omständigheter. Viseringen får återkallas, om utlänningen mot bättre vetande har lämnat oriktiga uppgifter eller svikligen förtigit vissa omständigheter eller det i övrigt föreligger särskilda skäl.

Uppehållstillstånd

12 § Uppehållstillstånd får ges för viss tid. Är utlänningen fast bosatt här i riket, får uppehållstillstånd ges utan tidsbegränsning (permanent uppehållstillstånd).

Uppehållstillstånd får vägras en utlänning på grund av hans vandel endast om förhållandena är sådana som anges i 29 § första stycket 2–4 eller 43 §.

13 § Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ger utlänningen rätt att vistas i Sverige under den tid som har angetts i tillståndet. Det medför däremot inte någon rätt till inresa, om inte detta har angetts särskilt i uppehållstillståndet. Tillståndet får begränsas till att gälla uppehåll endast inom en viss del av riket. Begränsningen får dock inte avse en mindre del av riket än en kommun. Tillståndet får även innehålla föreskrifter om byte av bostad och anställning samt om anmälningsskyldighet. Stannar utlänningen kvar i Sverige sedan uppehållstillståndet har upphört att gälla, skall föreskrifterna i tillståndet fortfarande följas tills nya föreskrifter meddelas för utlänningen.

14 § Ett uppehållstillstånd, som ger en utlänning rätt att vistas inom endast en kommun, får avse högst ett år. Tillståndet får förlängas, dock högst med ett år varje gång.

15 § Ett permanent uppehållstillstånd ger utlänningen rätt att resa in i och vistas i Sverige utan tidsbegränsning. Den som har ett sådant tillstånd får uppehålla sig här även om han saknar pass.

16 § På begäran av flykting som är i behov av fristad här i riket skall, när uppehållstillstånd meddelas honom efter inresan, i beslutet eller i särskild handling anges att han är flykting i behov av fristad i Sverige (flyktingförklaring).

Återkallelse av uppehållstillstånd eller flyktingförklaring

17 § Har en utlänning fått uppehållstillstånd genom att mot bättre vetande lämna oriktiga uppgifter eller svikligen förtiga vissa omständigheter, får tillståndet återkallas.

Har utlänningen ännu inte rest in i Sverige, får tillståndet återkallas även om det finns andra särskilda skäl.

Ett permanent uppehållstillstånd skall återkallas, om utlänningens bosättning här i riket upphör.

En flyktingförklaring skall återkallas, om det framkommer att utlänningen inte är att anse som flykting i behov av fristad i Sverige.

Beslutande myndigheter m. m.

18 § Visering ges av statens invandrarverk. Visering får ges även av chefen för utrikesdepartementet samt, i den omfattning regeringen föreskriver, av diplomatiska eller konsulära myndigheter eller av polismyndigheter.

Visering återkallas av den myndighet som har givit viseringen. Statens invandrarverk får återkalla även sådana viseringar som andra myndigheter har givit, med undantag av viseringar som har givits av chefen för utrikesdepartementet.

19 § Uppehållstillstånd och flyktingförklaringar utfärdas av statens invandrarverk. Tidsbegränsat uppehållstillstånd får ges även av polismyndigheter i den omfattning som regeringen föreskriver. Anser en polismyndighet att en ansökan om uppehållstillstånd inte bör bifallas, skall ärendet överlämnas till statens invandrarverk.

Uppehållstillstånd och flyktingförklaringar återkallas av statens invandrarverk.

Arbetstillstånd och anställningstillstånd

20 § Regeringen får föreskriva att en utlänning måste ha tillstånd för att

1. ha anställning här i riket eller arbeta här på grund av anställning utomlands annat än som handelsresande (arbetstillstånd), eller

2. ha anställning som avser befattning på svenskt fartyg i utrikes fart (anställningstillstånd).

Skyldighet att ha arbets- eller anställningstillstånd får inte föreskrivas för utlänningar som har permanent uppehållstillstånd.

Arbetstillstånd

21 § Arbetstillstånd skall ges för viss tid. Det får avse ett visst slag eller vissa slag av arbete och förenas med de övriga föreskrifter som behövs.

Anställningstillstånd

22 § Anställningstillstånd ges för tjänstgöring i en befattning på ett visst fartyg eller vissa fartyg eller på fartyg som tillhör ett visst rederi. Tillståndet får förenas med de föreskrifter som behövs.

Återkallelse

23 § Ett arbets- eller anställningstillstånd får återkallas om utlänningen mot bättre vetande har lämnat oriktiga uppgifter eller svikligen har förtigit vissa omständigheter eller om det i övrigt föreligger särskilda skäl.

Beslutande myndigheter m. m.

24 § Arbetstillstånd ges och återkallas av statens invandrarverk. I den omfattning som föreskrivs av regeringen eller, efter regeringens bemyndi-

gande, av statens invandrarverk får arbetstillstånd också ges av arbetsmarknadsstyrelsen eller polismyndigheter eller länsarbetsnämnder. Anser myndigheten att en ansökan om arbetstillstånd inte bör bifallas, skall ärendet överlämnas till statens invandrarverk.

Vid handläggning av frågor om arbetstillstånd som har principiell betydelse eller som i övrigt är av större vikt skall berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer få tillfälle att yttra sig.

25 § Anställningstillstånd ges och återkallas av arbetsmarknadsstyrelsen. Tillstånd får dessutom ges

1. av de sjömansförmedlingar, som utses av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer, och

2. av de svenska utlandsmyndigheter som chefen för utrikesdepartementet bestämmer.

Vissa särskilda bestämmelser för inresa, uppehåll och arbete

Tillstånd före inresan

26 § Regeringen får föreskriva att en utlänning, som enligt 20 § behöver arbetstillstånd, inte får resa in i Sverige förrän han har fått tillståndet.

Särskilda begränsningar

27 § När det är nödvändigt med hänsyn till rikets säkerhet, får regeringen inskränka utlänningars rätt att uppehålla sig inom vissa områden. Under samma förutsättning får regeringen föreskriva att utlänningar inte utan tillstånd av regeringen eller av statens invandrarverk får anställas i ett visst företag eller i företag av ett visst slag.

Särskilda bestämmelser finns om förbud för utlänningar att ha vissa anställningar.

Avvisning

Grunder för avvisning

28 § En utlänning som kommer till Sverige får avvisas,

1. om han saknar pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd, när detta fordras för inresa i Sverige,

2. om han tänker besöka något annat nordiskt land men saknar erforderligt tillstånd att resa in dit,

3. om han undandrar sig att vid inresan visa upp sitt pass för polismyndigheten eller att lämna begärda upplysningar till denna, eller

4. om han vid inresan mot bättre vetande har lämnat polismyndigheten oriktiga uppgifter om någon omständighet som är av betydelse för rätten att resa in i riket eller svikligen har förtigit någon sådan omständighet.

29 § En utlänning får dessutom avvisas,

1. om det kan antas att han kommer att sakna tillräckliga medel för sin vistelse i Sverige eller i något annat nordiskt land, som han tänker besöka, samt för sin hemresa,

2. om han tänker söka sitt uppehälle i Sverige eller i något annat nordiskt land och det skäligen kan antas att han inte kommer att ärligen för-

sörja sig eller kommer att bedriva verksamhet som kräver arbetstillstånd utan att ha sådant tillstånd,

3. om han på grund av tidigare ådömt frihetsstraff eller någon annan särskild omständighet skäligen kan antas komma att begå brott i Sverige eller i annat nordiskt land,

4. om det med hänsyn till hans föregående verksamhet eller i övrigt skäligen kan befaras att han kommer att bedriva sabotage, spionerі eller olovlig underrättelseverksamhet i Sverige eller i annat nordiskt land, eller

5. om det med stöd av lagen (1971:176) om vissa internationella sanktioner har föreskrivits att avvisning kan ske.

En utlänning får avvisas även i andra fall när det har begärts av den centrala utlänningsmyndigheten i ett annat nordiskt land och det kan antas att han annars beger sig till det land, som har begärt avvisning.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte den som har visering eller uppehållstillstånd som fortfarande gäller.

30 § En utlänning som kommer till Sverige skall avvisas, om det finns grundad anledning att anta att han tillhör eller verkar för en sådan organisation eller grupp som avses i andra stycket och om det dessutom med hänsyn till vad som är känt om hans föregående verksamhet eller i övrigt föreligger fara för att han här i riket medverkar till sådana handlingar som avses i det stycket.

I första stycket avses en organisation eller grupp som, med hänsyn till vad som är känt om dess verksamhet, kan befaras utanför sitt hemland använda våld, hot eller tvång för politiska syften och därvid begå sådana gärningar här i riket.

Rikspolisstyrelsen upprättar en förteckning över utlänningar som skall avvisas enligt första stycket. Regeringen bestämmer vilka organisationer eller grupper som därvid kommer i fråga.

Tidsfrister, beslutande myndigheter m. m.

31 § Avvisning enligt 28 § skall ske när utlänningen kommer till Sverige eller inom en vecka efter ankomsten. Har en utlännings rätt att resa in i Sverige inte prövats vid ankomsten till riket, får avvisning enligt 28 § ske när han första gången uppsöker eller anträffas av en polismyndighet eller inom en vecka därefter, men inte senare än tre månader från ankomsten. Avvisning enligt 29 § skall ske när utlänningen kommer till Sverige eller inom tre månader från ankomsten.

Beslut om avvisning enligt 28 eller 29 § meddelas av polismyndighet, om inte ärendet skall överlämnas till statens invandrarverk enligt 33–35 §§.

32 § När en utlänning, som finns i den förteckning som anges i 30 § tredje stycket och som saknar visering eller uppehållstillstånd, kommer till riket, skall polismyndigheten omedelbart besluta om avvisning av honom utom i de fall då ärendet skall överlämnas till regeringen enligt 36 §.

När det hos polismyndigheten uppkommer fråga om avvisning enligt 30 § av annan utlänning än som avses i första stycket, skall ärendet hänskjutas till statens invandrarverk som med eget yttrande överlämnar ärendet till regeringen. I ärenden som prövas av regeringen skall förhandling hållas.

33 § Anser en polismyndighet att det föreligger skäl till avvisning enligt 28 eller 29 §, men påstår utlänningen att han i det land, som han skulle komma att sändas till, löper risk att

1. bli utsatt för politisk förföljelse eller
2. bli sänd till en krigsskådeplats eller straffad för att han har övergett en krigsskådeplats eller annars vägrat att fullgöra krigstjänstgöring,

skall ärendet överlämnas till statens invandrarverk som så snart som möjligt skall besluta i ärendet. Detsamma skall gälla, om utlänningen påstår att han i det landet inte är skyddad mot att sändas till ett land där han löper denna risk.

Ärendet skall inte överlämnas till invandrarverket, om utlänningens påstående är uppenbart oriktigt.

34 § Vad som sägs i 33 § om överlämnande av ärende gäller även, när utlänningen förklarar att han inte vill återvända till hemlandet på grund av de politiska förhållandena där.

Ärendet skall inte överlämnas, om de skäl som utlänningen åberopar för att inte vilja återvända till hemlandet kan lämnas utan avseende, eller, när utlänningen skall sändas till ett annat land än hemlandet, om det är uppenbart att han inte löper risk att sändas vidare till hemlandet.

35 § Avvisningsärenden skall överlämnas till statens invandrarverk även när det finns anledning till avvisning enligt 29 § andra stycket. Detsamma gäller när en polismyndighet i andra fall än som anges i 33 eller 34 § anser det tveksamt om en utlänning, mot vilken det finns grund för avvisning, skall avvisas.

36 § Ärenden om avvisning enligt 32 § första stycket skall hänskjutas till statens invandrarverk, om det föreligger sådana omständigheter som enligt 33 eller 34 § föranleder att ärenden som avses där överlämnas till statens invandrarverk. Invandrarverket skall med eget yttrande överlämna sådana ärenden till regeringen.

Skyldighet att anmäla avvisningsbeslut till statens invandrarverk

37 § Har en polismyndighet avvisat en utlänning i fall som avses i 33 eller 34 §, skall beslutet skyndsamt anmälas till statens invandrarverk.

Invandrarverket skall därvid genast besluta om verket skall överta ärendet eller inte. Ärendet skall övertas, om utlänningens påstående inte är uppenbart oriktigt, eller, i fall som avses i 34 §, de åberopade omständigheterna inte kan lämnas utan avseende. Invandrarverket får även i annat fall överta ärendet, om det finns skäl till detta.

Övertar invandrarverket ärendet, förfaller polismyndighetens avvisningsbeslut.

Anmälan enligt första stycket skall inte ske, om utlänningen avger nöjdförklaring enligt 70 §.

Utvisning

Utvisning på grund av att en utlänning saknar pass eller tillstånd

38 § En utlänning får utvisas ur riket, om han uppehåller sig här utan att ha erforderligt pass eller tillstånd att uppehålla sig i Sverige.

Beslut om utvisning enligt första stycket meddelas av statens invandrarverk. Avslås en ansökan om uppehållstillstånd, skall invandrarverket samtidigt besluta om utvisning utom i de fall då det föreligger synnerliga skäl mot detta.

39 § Om det inte föreligger särskilda skäl, skall utvisningsbeslutet förenas med förbud för utlänningen att under en viss tid återvända till Sverige utan tillstånd av statens invandrarverk.

Utvisning på grund av brott

40 § En utlänning får utvisas ur riket,

1. om utlänningen döms för ett brott, på vilket kan följa fängelse i mer än ett år, eller om domstol undanröjer en villkorlig dom eller skyddstillsyn som utlänningen har dömts till för ett sådant brott, eller

2. om utlänningen har begått ett brott, på vilket kan följa fängelse enligt denna lag eller enligt författningar som har utfärdats med stöd av lagen, samt omständigheterna vid brottet är försvårande eller utlänningen under de senaste två åren före brottet har begått brott av samma slag.

Utlänningen får dock utvisas endast om det på grund av gärningens beskaffenhet och övriga omständigheter kan befaras att han kommer att fortsätta med brottslig verksamhet här i riket eller om brottet är sådant att han inte bör få stanna kvar.

Utvisning på grund av brott beslutas av den domstol som handlägger brottmålet.

Utvisas en utlänning, skall det men som han därigenom åsamkas beaktas när påföljden för brottet bestäms. När en domstol enligt 34 kap. brottsbalken beslutar att förändra en påföljd, som en utlänning har dömts till jämte utvisning, får domstolen även meddela det beslut beträffande utvisningen, som förändringen av påföljd ger anledning till.

41 § När en domstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 40 §, skall den ta hänsyn till utlänningens levnads- och familjeförhållanden samt till hur länge han har vistats i Sverige. En utlänning, som hade permanent uppehållstillstånd sedan minst ett år när åtalet väcktes eller som då var bosatt i Sverige sedan minst tre år eller, i fråga om medborgare i annat nordiskt land, sedan minst två år, får utvisas endast om det föreligger synnerliga skäl. Den som har en flyktingförklaring eller den som annars uppenbart är att anse som flykting och har behov av fristad i Sverige får utvisas endast om han har begått sådana handlingar som anges i 78 §.

42 § En dom eller ett beslut om utvisning på grund av brott skall innehålla förbud för utlänningen att återvända till Sverige under en viss tid eller utan tidsbegränsning. I domen eller beslutet skall utlänningen upplysas om vilken dag som förbudet upphör att gälla och om den påföljd som överträdelse av förbudet kan medföra enligt 98 §.

Utvisning på grund av asocialitet

43 § En utlänning får utvisas ur riket,

1. om utlänningen yrkesmässigt bedriver otukt eller i övrigt underlåter att ärligen försörja sig, eller

2. om utlänningen är missbrukare av alkohol eller narkotika och befinns med anledning därav vara farlig för någon annans personliga säkerhet eller leva på ett grovt störande sätt.

Beslut om utvisning enligt första stycket meddelas av länsrätten.

44 § När en förvaltningsdomstol överväger om en utlänning bör utvisas enligt 43 §, skall den ta hänsyn till utlänningens levnads- och familjeförhållanden samt till hur länge han har vistats i Sverige. En utlänning, som hade permanent uppehållstillstånd sedan minst ett år när utvisningsärendet anhängiggjordes vid länsrätten eller som då var bosatt i Sverige sedan minst tre år eller, i fråga om medborgare i annat nordiskt land, sedan minst två år, får utvisas endast om det föreligger synnerliga skäl. Den som har en flyktingförklaring eller den som annars uppenbart är att anse som flykting och har behov av fristad i Sverige får inte utvisas.

45 § I ärenden hos länsrätten om utvisning enligt 43 § skall hållas muntlig förhandling som avses i 9 § förvaltningsprocesslagen (1971: 291), om utlänningen begär det. Länsrätten skall i god tid innan den beslutar om utvisning underrätta utlänningen om hans rätt att begära muntlig förhandling.

Vid muntlig förhandling hos en förvaltningsdomstol i utvisningsärenden tillämpas bestämmelserna om allmänt ombud och förfarandet i 58 och 59 §§ samt 60 § första stycket. I fråga om ersättning till allmänt ombud och tolk tillämpas bestämmelserna i 61 § tredje stycket och 62 §. Domstolen får besluta att förhandlingen skall hållas inom stängda dörrar, även om detta inte följer av 16 § förvaltningsprocesslagen (1971: 291).

46 § Beslut om utvisning enligt 43 § skall förenas med förbud för utlänningen att återvända till Sverige. Därvid tillämpas bestämmelserna i 42 §.

Särskilda utvisningsgrunder

47 § En utlänning får utvisas ur riket, om det föreligger sådana omständigheter som anges i 30 § första och andra styckena.

Beslut om utvisning enligt första stycket meddelas av regeringen. I sådana ärenden skall förhandling hållas. Yttrande skall inhämtas från statens invandrarverk, om hinder inte möter på grund av att ärendet är synnerligen brådskande.

48 § När det behövs av hänsyn till rikets säkerhet får regeringen utvisa en utlänning eller föreskriva inskränkningar och villkor i fråga om utlänningens vistelseort, byte av bostad och anställning samt anmälningsplikt.

I ärenden om utvisning enligt första stycket skall förhandling hållas.

49 § Beslut om utvisning enligt 47 eller 48 § skall förenas med förbud för utlänningen att återvända till Sverige. Därvid tillämpas bestämmelserna i 42 §.

Särskilda tvångsåtgärder

Förvar och uppsikt m. m.

50 § En utlänning får tas i förvar om det föreligger sannolika skäl för avvisning eller för utvisning enligt 38, 43, 47 eller 48 § eller om det uppkom-

mer fråga om verkställighet av en sådan åtgärd eller av utvisning på grund av brott. Förvar beslutas av den myndighet som handlägger avvisnings- eller utvisningsärendet eller verkställighetsärendet. Beslut om förvar får dock meddelas endast om det med hänsyn till utlänningens personliga förhållanden eller övriga omständigheter skäligen kan befaras att han kommer att hålla sig undan eller bedriva brottslig verksamhet här eller om utlänningens identitet är oklar.

Om det bedöms tillräckligt, kan myndigheten under de förutsättningar som anges i första stycket i stället för att ta utlänningen i förvar ålägga utlänningen att på vissa tider anmäla sig hos polismyndigheten i orten eller föreskriva, att utlänningen skall lämna ifrån sig pass eller därmed jämställd legitimationshandling, eller föreskriva de andra villkor som behövs för att hålla utlänningen under uppsikt. Om utlänningen inte följer sådana föreskrifter, kan han tas i förvar.

51 § När statens invandrarverk har beslutat om avvisning eller utvisning av en utlänning eller har fattat beslut om verkställighet, får invandrarverket till dess besvär anförts eller beslutet har vunnit laga kraft meddela beslut enligt 50 §.

Tillfälliga beslut av polismyndighet

52 § När det inte finns tid att avvakta den handläggande myndighetens beslut om särskilda tvångsåtgärder mot en utlänning eller statens invandrarverks beslut enligt 51 §, får en polismyndighet tillfälligt ta utlänningen i förvar eller ställa honom under uppsikt enligt 50 §.

Skall ett ärende om avvisning enligt 36 § överlämnas till regeringen, skall polismyndigheten ta utlänningen i förvar. Även om de i 50 § angivna förutsättningarna inte föreligger, får polismyndigheten ta en utlänning i förvar eller ställa honom under uppsikt när frågan om avvisning skall överlämnas till regeringen enligt 32 § andra stycket eller när det uppkommer fråga om att utvisa honom enligt 47 §.

Anmälan om att en utlänning har tagits i förvar eller ställts under uppsikt enligt första eller andra stycket skall skyndsamt göras hos den myndighet som handlägger ärendet eller, i fall som anges i 51 §, hos statens invandrarverk. Denna myndighet skall därefter omedelbart pröva om åtgärden skall bestå.

Kvarhållande i förvar m. m.

53 § En utlänning får inte utan synnerliga skäl hållas kvar i förvar längre tid än två veckor eller, när beslut har meddelats om avvisning eller utvisning, två månader från det att han togs i förvar.

Ett beslut att hålla en utlänning kvar i förvar gäller för varje gång inte längre än två veckor från beslutets dag eller, i de fall då beslut har meddelats om avvisning eller utvisning, två månader från beslutets dag. Varje beslut om kvarhållande i förvar utöver den tid som anges i första stycket skall föregås av förhandling.

Ett beslut att ställa en utlänning under uppsikt gäller för varje gång högst sex månader.

54 § Beslutas avvisning eller utvisning enligt 38, 43, 47 eller 48 § av en ut-

länning, som hålls i förvar eller står under uppsikt, skall den myndighet som fattar beslutet pröva om utlänningen fortfarande skall hållas i förvar eller stå under uppsikt. Detsamma skall gälla när regeringen eller statens invandrarverk fattar beslut i verkställighetsärenden.

Finns det inte längre skäl att hålla utlänningen i förvar eller under uppsikt, skall åtgärden omedelbart upphävas.

Befogenheter för personal som medverkar vid utlänningskontroll

55 § Att en polisman i vissa fall som avses i 50 och 52 §§ får omhänderta en utlänning i avvaktan på beslut av polismyndighet följer av 1 § lagen (1973: 558) om tillfälligt omhändertagande.

I den mån utlänningskontroll sker under medverkan av tullmyndighet eller med biträde av särskilt förordnad passkontrollant, skall tulltjänstemannen eller passkontrollanten ha motsvarande befogenhet att tillfälligt omhänderta en utlänning. Han är dock skyldig att så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till en polisman för prövning av om omhändertagandet skall bestå.

Förhandling i utlänningsärenden

56 § När förhandling skall hållas enligt en bestämmelse i denna lag tillämpas 57–62 §§. Detsamma gäller när det annars finns anledning att hålla förhandling i ett ärende enligt denna lag hos regeringen, statens invandrarverk eller länsstyrelse.

57 § Förhandling skall hållas inför den myndighet som handlägger ärendet. Statens invandrarverk får dock besluta att en länsrätt eller länsstyrelse skall hålla förhandling i ett ärende som verket handlägger. I ärenden, som handläggs av regeringen, får det statsråd, som ansvarar för ärenden enligt denna lag eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, besluta om förhandling och utse myndighet som skall hålla förhandlingen.

Allmänt ombud

58 § När det behövs får den myndighet som håller förhandlingen uppdra åt en polismyndighet eller åt en särskilt utsedd person att vara allmänt ombud vid förhandlingen.

Förfarandet vid förhandling

59 § Utlänningen och andra personer, som skall höras, skall kallas till förhandlingen. Om utlänningen hålls i förvar, skall den myndighet som håller förhandlingen besluta om hans inställelse. Har kallelse till förhandlingen delgetts den som skall höras minst fyra dagar före förhandlingen och uteblir den kallade utan att ha anmält laga förfall, får myndigheten besluta om hämtning. Hämtning av någon annan än utlänningen får dock ske endast om det föreligger synnerliga skäl.

60 § Vid förhandlingen skall noga utredas de omständigheter som kan inverka på ärendets avgörande. Utlänningen skall få tillfälle att ange sin ståndpunkt och att uttala sig om de omständigheter som åberopas i ärendet.

Förhandlingen skall vara offentlig, om utlänningen begär det och myndigheten inte anser att omständigheterna föranleder något annat.

Ersättning

61 § För inställelsen vid förhandlingen skall utlänningen få ersättning av allmänna medel för resa och uppehälle, om det bedöms skäligt med hänsyn till hans ekonomiska förhållanden, den tid han har vistats i riket samt övriga omständigheter. Förskott får beviljas på ersättningen.

Andra personer som på kallelse har inställt sig vid förhandlingen har rätt till ersättning av allmänna medel för kostnad och tidsspillan med anledning av inställelsen. Förskott får beviljas på ersättning för resa och uppehälle.

Den som är allmänt ombud eller tolk har rätt att av allmänna medel få arvode samt ersättning för kostnader och tidsspillan, om inte uppdraget har fullgjorts i tjänsten.

62 § Frågan om ersättning eller förskott prövas av den myndighet som håller förhandlingen. Närmare bestämmelser om ersättning och förskott meddelas av regeringen.

Klagan över beslut m. m.

Klagan över beslut om avvisning eller utvisning m. m.

63 § En polismyndighets beslut om avvisning får överklagas av utlänningen. Detta sker genom att besvär anförs hos statens invandrarverk.

64 § En förvaltningsdomstols beslut i ett mål om utvisning får överklagas av utlänningen enligt bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971: 291). När ett mål om utvisning handläggs i kammarrätten, skall nämndemän ingå i rätten.

En dom eller ett beslut om utvisning på grund av brott får överklagas enligt vad som gäller om klagan över allmän domstols dom eller beslut i brottmål.

65 § Statens invandrarverks beslut i fråga om avvisning eller utvisning får överklagas av utlänningen. Detsamma gäller ett sådant beslut om uppehållstillstånd som anges i 14 § och invandrarverkets beslut att inte ge flyktingförklaring eller att återkalla en sådan förklaring.

Klagan över invandrarverkets beslut som avses i första stycket förs hos regeringen genom besvär.

66 § En förvaltningsmyndighets beslut om ersättning enligt 61 § får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

Klagan över beslut om förvar

67 § Beslut enligt 50, 51 eller 53 § om att en utlänning skall tas i förvar eller hållas kvar i förvar får överklagas av utlänningen utom då beslutet har meddelats av regeringen.

Har beslutet fattats av en polismyndighet, överklagas det hos länsrätten. Har beslutet fattats av statens invandrarverk eller av en länsstyrelse, överklagas det hos kammarrätten. Länsrättens eller kammarrättens beslut

överklagas enligt bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971: 291). Klagan får föras särskilt och är inte inskränkt till viss tid.

Begränsning av rätten att överklaga beslut

68 § Beslut av förvaltningsmyndigheter i ärenden enligt denna lag får överklagas endast i de fall som anges i 63, 65, 66, 67 och 90 §§.

Klagan får föras även över en förvaltningsmyndighets beslut att avvisa ombud eller biträde och beslut i jävsfråga. Sådan klagan får föras särskilt.

Överlämnande av ärenden till regeringen

69 § Statens invandrarverk får överlämna ett ärende till regeringens avgörande, om verket anser att särskilda skäl motiverar det. Invandrarverket skall då bifoga eget yttrande i ärendet.

Nöjdförklaring

70 § En utlänning som har rätt att överklaga ett beslut om avvisning eller ett beslut om utvisning enligt 38 eller 43 § kan förklara att han avstår från att överklaga beslutet (nöjdförklaring).

Nöjdförklaring avges inför länsstyrelse eller, i vittnes närvaro, inför polismyndighet eller styresmannen vid en kriminalvårdsanstalt eller föreståndaren för ett häkte eller den som tjänstgör i stället för styresmannen eller föreståndaren. Nöjdförklaring som avser utvisning enligt 43 § kan avges även inför länsrätt eller kammarrätt. Nöjdförklaringen får dock avges inför en annan myndighet än den som har meddelat beslutet endast om den som tar emot förklaringen har tillgång till en utskrift av beslutet eller ett bevis om vad det innehåller.

En nöjdförklaring kan inte återtas. Har utlänningen överklagat beslutet innan nöjdförklaringen avges, skall hans talan anses återkallad genom nöjdförklaringen.

Första–tredje styckena tillämpas även beträffande allmän domstols dom eller beslut i den del som avser utvisning på grund av brott. Nöjdförklaring beträffande domen eller beslutet får dessutom avges inför den domstol som har meddelat domen eller beslutet eller inför allmän underrätt.

Upphävande av beslut m. m.

Beslut om utvisning på grund av brott eller asocialitet

71 § Finner regeringen att ett beslut om utvisning enligt 40 eller 43 § inte kan verkställas eller finns det annars skäl för att beslutet inte längre skall gälla var sig det har verkställts eller inte, får regeringen upphäva beslutet helt eller delvis eller också medge att utlänningen får uppehålla sig här i riket trots beslutet.

Har frågan om verkställighet av ett beslut om utvisning enligt 40 eller 43 § överlämnats till statens invandrarverk och finner invandrarverket att beslutet inte bör verkställas, skall verket med eget yttrande överlämna ärendet till regeringen.

Beslut om avvisning eller om utvisning i övrigt

72 § Har frågan om verkställighet av ett beslut om avvisning enligt 28 eller 29 § eller utvisning enligt 38 § överlämnats till statens invandrarverk

enligt 85, 86 eller 89 § och finner invandrarverket att beslutet inte bör verkställas, får verket upphäva beslutet eller besluta anstånd med verkställigheten. Frågor om upphävande av beslut som anges i denna paragraf eller anstånd med verkställigheten av ett sådant beslut kan prövas av regeringen endast då invandrarverket med stöd av 69 § har överlämnat verkställighetsärendet till regeringen eller då verkets beslut har överklagats enligt 90 §.

73 § När regeringen har beslutat om avvisning enligt 30 § eller utvisning enligt 47 eller 48 § men det möter hinder enligt 77–80 §§ mot att verkställa beslutet eller beslutet av annan särskild anledning inte bör verkställas, skall regeringen förordna att verkställighet tills vidare inte får ske. Avvisnings- eller utvisningsbeslutet samt förordnandet att verkställighet tills vidare inte får ske skall omprövas när det finns skäl till detta.

Föreskrifter för utlänningen

74 § När regeringen upphäver ett beslut enligt 71 eller 72 § eller medger en utlänning rätt att uppehålla sig här i riket trots ett utvisningsbeslut, får regeringen samtidigt meddela sådana föreskrifter om inskränkningar och villkor för utlänningens vistelse här i riket som anges i 48 § första stycket.

När verkställighet inte skall ske i fall som avses i 73 §, får regeringen meddela sådana föreskrifter som anges i första stycket. Detsamma gäller när ett beslut om avvisning eller utvisning i andra fall inte kan verkställas och det beträffande utlänningen föreligger sådana omständigheter som anges i 30 § första och andra styckena. I ärenden enligt detta stycke skall förhandling hållas.

Behörighet att meddela interimistiskt beslut

75 § När fråga uppkommer om upphävande av ett utvisningsbeslut enligt 71 § eller annan åtgärd som avses i 71 eller 73 §, får det statsråd som ansvarar för ärenden enligt denna lag besluta att verkställighet inte skall ske innan regeringen har avgjort ärendet. Ett sådant beslut får även fattas av statens invandrarverk. Verket skall då genast underrätta regeringen och anmäla ärendet, om det ännu inte har kommit under regeringens prövning.

Även i andra fall när ärenden enligt denna lag skall prövas av regeringen får det statsråd som avses i första stycket besluta att ett avlägsnandebeslut inte får verkställas innan regeringen har avgjort ett sådant ärende.

Tillstånd till kort besök i riket

76 § Statens invandrarverk får ge en utlänning tillstånd att göra ett kort besök i riket för synnerligen viktiga angelägenheter även om han har utvisats med återreseförbud.

Verkställighet av avvisning eller utvisning

Politiskt verkställighetshinder m. m.

77 § När avvisning eller utvisning skall verkställas får en utlänning inte sändas till ett land, där utlänningen riskerar politisk förföljelse. Inte heller får utlänningen sändas till ett land där han inte är skyddad mot att sändas vidare till ett land där han riskerar sådan förföljelse.

78 § Bestämmelserna i 77 § hindrar inte att en utlänning sänds till ett sådant land som anges där, om utlänningen inte kan sändas till något annat land och om han genom ett synnerligen grovt brott har visat att det skulle innebära en allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta honom stanna kvar här i riket och om den förföljelse som hotar honom i det landet inte innebär fara för hans liv och inte heller i övrigt är av särskilt svår beskaffenhet.

Om en utlänning i eller utom riket har bedrivit verksamhet som har inneburit fara för rikets säkerhet och det finns anledning att anta att han skulle fortsätta sådan verksamhet här, får han sändas till ett sådant land som anges i 77 §, om han inte kan sändas till något annat land.

79 § Vid verkställighet av avvisning eller utvisning får en krigsvägrare inte sändas till ett land där han riskerar att sändas till en krigsskådeplats. Inte heller får han sändas till ett land där han inte är skyddad mot att sändas vidare till ett land, där han löper denna risk.

Om utlänningen inte kan sändas till något annat land och det föreligger särskilda skäl för verkställighet, får han dock sändas till ett sådant land som anges i första stycket.

80 § En utlänning, som avses i 6 § och som anför synnerliga skäl för att han inte skall sändas till sitt hemland, får inte vid verkställighet sändas dit eller till ett land där han riskerar att bli sänd till sitt hemland.

Land till vilket avvisning eller utvisning skall ske m. m.

81 § En utlänning som avvisas skall sändas till det land från vilket han har kommit hit till riket. En utlänning som utvisas skall sändas till sitt hemland. Kan hemlandet inte fastställas, skall han sändas till det land från vilket han kom hit.

Om beslutet inte kan verkställas på det sätt som anges i första stycket eller om det annars finns särskilda skäl mot detta, får utlänningen sändas till det land som bedöms lämpligast.

Första och andra styckena hindrar inte att en utlänning, som har kommit hit från något av de andra nordiska länderna, sänds till något av dem i enlighet med en överenskommelse som regeringen har ingått med dessa länder.

82 § Avvisas en utlänning, som har kommit hit till riket med fartyg eller luftfartyg, får han föras tillbaka till fartyget eller luftfartyget, om detta skall avgå till utlandet omedelbart eller inom den närmaste tiden. Han får också sättas ombord på annat fartyg eller luftfartyg med samma innehavare. Vägrar fartygets eller luftfartygets befälhavare att ta emot utlänningen, får länsstyrelsen förelägga honom lämpligt vite.

Första stycket gäller även verkställighet av utvisning enligt 38, 43, 47 eller 48 §, om utlänningen har underlåtit att vid inresan visa upp sitt pass för polismyndigheten och utvisningsbeslutet har meddelats inom sex månader efter inresan.

Första och andra styckena gäller inte om fartyget eller luftfartyget skall avgå till ett land dit utlänningen enligt 77–80 §§ inte får sändas.

Tidpunkten för verkställighet. Beslutande myndighet

83 § Ett beslut om avvisning, som har meddelats av en polismyndighet vid utlänningens ankomst hit till riket eller inom en vecka därefter, skall verkställas utan hinder av att beslutet har överklagats. Detsamma gäller avvisningsbeslut som har meddelats när en utlänning, vars rätt att resa in i Sverige inte har prövats vid ankomsten, första gången har uppsökt eller anträffats av en polismyndighet eller inom en vecka därefter. Vad som nu har sagts gäller dock inte avvisningsbeslut som skall anmälas till statens invandrarverk enligt 37 §. Ett sådant beslut får, om inte utlänningen har avgett nöjdförklaring, verkställas först när invandrarverket har förklarat att verket inte övertar ärendet.

En dom eller ett beslut om utvisning får verkställas fastän domen eller beslutet inte har vunnit laga kraft, om utlänningen har avgett nöjdförklaring.

84 § Beslut om avvisning eller utvisning skall verkställas så snart det kan ske. Verkställigheten av avvisning samt utvisning enligt 38 § ankommer på polismyndighet. Verkställigheten av utvisning i övrigt ankommer på länsstyrelse. I fråga om avvisning enligt 30 § eller utvisning enligt 47 eller 48 § får regeringen förordna att verkställigheten skall ske genom annan myndighets försorg.

85 § Om en utlänning, när verkställighet skall ske av avvisning enligt 28 eller 29 § eller av utvisning enligt 38, 40 eller 43 §, påstår att han i det land, till vilket han skulle komma att sändas, löper risk att

1. bli utsatt för politisk förföljelse eller
2. bli sänd till en krigsskådeplats eller straffad för att han har övergett en krigsskådeplats eller annars har vägrat att fullgöra krigstjänstgöring,

skall ärendet överlämnas till statens invandrarverk som så snart som möjligt skall besluta i ärendet. Detsamma skall gälla, om utlänningen påstår att han i det landet inte är skyddad mot att sändas till ett land där han löper denna risk.

Ärendet skall inte överlämnas till invandrarverket, om utlänningens påstående är uppenbart oriktigt eller om det har prövats i ärendet om avvisning eller i samband med utvisningsbeslut enligt 38 §.

86 § Vad som sägs i 85 § om överlämnande av ärende gäller även, när utlänningen förklarar att han inte vill återvända till hemlandet på grund av de politiska förhållandena där.

Ärendet skall inte överlämnas, om de skäl som utlänningen åberopar för att inte vilja återvända till hemlandet kan lämnas utan avseende, eller, när utlänningen skall sändas till ett annat land än hemlandet, om det är uppenbart att han inte löper risk att sändas vidare till hemlandet eller om utlänningens invändningar mot verkställigheten redan har prövats i ärendet om avvisning eller i samband med utvisningsbeslut enligt 38 §.

87 § Ärenden om verkställighet av avvisning enligt 30 § eller av utvisning enligt 47 eller 48 § skall hänskjutas till statens invandrarverk, om det föreligger sådana omständigheter som enligt 85 eller 86 § föranleder att ärenden som avses där överlämnas till statens invandrarverk. Invandrar-

verket skall med eget yttrande överlämna ärendet till regeringen. I ärendet hos regeringen skall förhandling hållas.

88 § Om statens invandrarverk anser att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut skall verkställas med stöd av 78 §, skall frågan överlämnas till regeringen.

89 § Om det i ett annat fall än som avses i 85–87 §§ uppstår hinder eller svårighet att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning eller om det är tveksamt om eller hur beslutet skall verkställas, skall ärendet överlämnas till statens invandrarverk.

90 § Statens invandrarverks beslut i en verkställighetsfråga, vilken har överlämnats till verket enligt 85 eller 86 §, får överklagas av utlänningen. Klagan förs hos regeringen genom besvär.

Anvisningar om verkställigheten m. m.

91 § När statens invandrarverk eller regeringen har fattat beslut om avvisning eller utvisning får invandrarverket respektive regeringen lämna de närmare anvisningar som behövs för verkställigheten. Sådana anvisningar skall invandrarverket även annars lämna, när en verkställande myndighet begär det.

Att ett beslut om avvisning eller utvisning, som inte kan verkställas, i vissa fall kan upphävas eller ändras följer av 71 och 72 §§.

Frivillig verkställighet samt preskription

92 § Ett beslut om avvisning eller utvisning skall anses verkställt, när utlänningen har lämnat riket sedan beslutet har vunnit laga kraft och han har fått del av beslutet. Detsamma gäller, om beslutet inte hade vunnit laga kraft när utlänningen lämnade riket men vinner laga kraft medan han uppehåller sig utom riket.

Ett beslut om avvisning enligt 28 eller 29 § eller utvisning enligt 38 eller 43 § förfaller, om det inte har verkställts inom två år från det att beslutet vann laga kraft.

Om en utlänning inte har kunnat anträffas för verkställighet av ett sådant beslut som avses i andra stycket inom den tid som anges där och det därefter uppkommer fråga huruvida beslutet kan verkställas, skall vid den prövningen antas att verkställighet har skett enligt första stycket inom tvåårstiden, om annat inte visas.

Ny verkställighet m. m.

93 § Om en utlänning, som har utvisats med förbud för honom att under en viss tid återvända till Sverige, återvänder utan att vara berättigad till detta, skall utvisningsbeslutet verkställas på nytt.

94 § Om en utlänning, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, inte får uppehålla sig utanför en viss ort eller kommun eller ett visst polisdistrikt men anträffas på annan plats inom riket, skall han genom polismyndighetens försorg föras till en plats där han får vistas.

95 § Till böter döms

1. en utlänning som uppehåller sig i Sverige utan föreskrivet tillstånd och underlåter att ansöka om ett sådant tillstånd, eller

2. en utlänning som har anställning eller bedriver verksamhet, som kräver arbetstillstånd, utan att han har ett sådant tillstånd.

Den som har en utlänning i sin tjänst, fastän utlänningen inte har föreskrivet arbets- eller anställningstillstånd, döms till böter eller, när omständigheterna är försvårande, till fängelse i högst ett år.

96 § Till böter eller, när omständigheterna är försvårande, till fängelse högst sex månader döms

1. den som inte gör en sådan anmälan som föreskrivs i en författning som har utfärdats med stöd av denna lag,

2. den som i en sådan anmälan eller i ett ansökningsärende enligt denna lag eller enligt en författning, som har utfärdats med stöd av denna lag, mot bättre vetande lämnar oriktig uppgift eller medvetet underlåter att tala om något förhållande av betydelse,

3. den som hjälper en utlänning att komma in i Sverige i strid mot föreskrifter i denna lag eller i en författning som har utfärdats med stöd av lagen,

4. en utlänning som, i annat hänseende än beträffande skyldighet att ha pass, visering, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd, överträder bestämmelserna i denna lag eller vad som har föreskrivits med stöd av lagen, eller

5. en utlänning som försöker hindra verkställighet av beslut om hans avvisning eller utvisning.

Till fängelse i högst ett år eller, när omständigheterna är mildrande, till böter döms, utan hinder av första stycket,

1. den som hjälper en sådan utlänning som avses i 30 § första och andra styckena att komma in i Sverige, eller

2. en utlänning som försöker hindra verkställighet av beslut om avvisning enligt 30 § eller utvisning enligt 47 eller 48 §.

För försök till brott som avses i första stycket 3 eller andra stycket 1 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

97 § Till fängelse i högst ett år eller, när omständigheterna är mildrande, till böter döms

1. en utlänning som överträder föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag och som innehåller förbud för utlänningen att uppehålla sig utanför en viss ort eller kommun eller ett visst polisdistrikt, eller

2. en utlänning som överträder en sådan föreskrift som har meddelats enligt 74 § andra stycket.

98 § Till fängelse i högst ett år eller, om brottet är ringa, till böter döms en utlänning som uppehåller sig i Sverige, fastän han enligt ett verkställt beslut om utvisning enligt 40, 43, 47 eller 48 § inte har haft rätt att återvända hit. Detta gäller dock inte utlänningar som har flytt hit för att undgå politisk förföljelse.

I ringa fall skall åtal för brott enligt denna paragraf inte väckas annat än om det är påkallat från allmän synpunkt.

99 § Avvisas eller utvisas en utlänning, är han skyldig att betala kostnaden för resan till den ort, dit han sänds genom myndighets försorg. Detsamma gäller när en utlänning enligt 94 § genom polismyndighets försorg förs till en plats, där han får vistas.

Om en utlänning enligt 82 § förs tillbaka till det fartyg eller luftfartyg med vilket han har kommit till Sverige eller sätts ombord på ett annat fartyg eller luftfartyg med samma innehavare, är innehavaren skyldig att utan ersättning av staten föra utlänningen ut ur Sverige.

Om en utlänning, som är anställd ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg eller som utan tillåtelse har följt med detta, lämnar fartyget eller luftfartyget under dess uppehåll i Sverige, och olovligen reser in i Sverige, är fartygets eller luftfartygets innehavare skyldig att svara för de kostnader som uppstår för det allmänna för utlänningens uppehälle i Sverige under de närmaste tre månaderna och för hans utresa ur Sverige.

I fråga om ett fartyg med utländsk innehavare är befälhavaren och den som har anlitats för inklarering av fartyget skyldiga att på innehavarens vägnar svara för kostnader enligt tredje stycket, om det inte är uppenbart oskäligt.

Särskilda bestämmelser

100 § Med polismyndighet avses i denna lag även länspolischefen.

101 § Beträffande diplomatiska tjänstemän och avlönade konsulära tjänstemän som är anställda av främmande makter i Sverige samt deras familjer och betjäning liksom främmande makters kurirer tillämpas denna lag endast i den utsträckning som regeringen förordnar om detta.

I fråga om andra utlänningar, vilka är berättigade till förmåner enligt lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall, iakttas de inskränkningar som följer av 2–5 §§ i den lagen.

102 § Bestämmelserna i 15 § förvaltningslagen (1971: 290) tillämpas i ärenden om visering, tidsbegränsat uppehållstillstånd, arbetstillstånd och återkallelse av permanent uppehållstillstånd endast när utlänningen är bosatt eller annars vistas i Sverige.

Bestämmelserna i 17 § förvaltningslagen tillämpas inte beträffande beslut om visering och arbetstillstånd och inte heller beträffande beslut om tidsbegränsat uppehållstillstånd i andra fall än som avses i 14 §.

103 § Är Sverige i krig eller krigsfara eller råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara som riket har befunnit sig i, får regeringen utfärda särskilda föreskrifter om utlänningars inresa och uppehåll i riket, utresa ur riket, rätt att ha anställning eller offentligt förtroendeuppdrag här, avlägsnande från riket samt om omhändertagande av utlänningar i anstalt eller förläggning.

Har regeringen i andra fall än då Sverige är i krig utfärdat föreskrifter om verkställighet av avvisning eller utvisning, vilka avviker från vad som föreskrivs i 77 och 78 §§, eller föreskrifter om omhändertagande av utlänningar i anstalt eller förläggning, skall föreskrifterna, om riket inte kommer i krig, underställas riksdagens prövning inom en månad efter utfärdandet. Annars förlorar de sin verkan. Om föreskrifterna inte godkänns av riksdagen inom två månader från det att de underställdes, upphör de att gälla.

104 § Regeringen utfärdar föreskrifter om hemsändande av utlänningar, som har tagits om hand enligt barnavårdslagen (1960: 97), lagen (1966: 293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall eller 35 § lagen (1967: 940) angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda och som inte är flyktingar.

Efter avtal med annat land om behandling av fripassagerare får regeringen föreskriva avvikelser från bestämmelserna i denna lag samt utfärda de föreskrifter i övrigt som behövs för tillämpning av avtalet.

Om utlämning för brott och om överförande till annat land för verkställighet av en här i riket ådömd frihetsberövande påföljd samt om utlämning till annat nordiskt land för verkställighet av beslut om vård eller behandling finns särskilda bestämmelser.

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1980, då utlänningslagen (1954: 193) upphör att gälla.

Om ett ärende har anhängiggjorts hos polismyndighet, statens invandrarverk eller regeringen innan denna lag har trätt i kraft, tillämpas fortfarande äldre bestämmelser. Nya lagens bestämmelser om flyktingförklaring tillämpas dock även i sådana ärenden.

Förekommer i lag eller annan författning uttrycken förpassning eller förvisning, skall därmed avses utvisning enligt 38 respektive 40 § i denna lag.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift, som har ersatts genom bestämmelse i denna lag, skall i stället den nya bestämmelsen tillämpas.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

KARIN ANDERSSON
(Arbetsmarknadsdepartementet)